

Inhoud

Woord vooraf | 7

Geloofsvreugde en -vragen | 11

Blij met mijn geloof | 12

Kernzaken van het geloof | 14

Ik wil Jezus volgen | 17

Wat moet ik doen? | 20

Praten over je geloof? | 23

Bidden helpt wel/niet | 26

Waarom gebeurt dit? | 29

Bestaat God? | 32

Ik voel me schuldig | 35

Leven na de dood | 38

Er is hoop | 41

Zorgen en problemen | 44

Ik maak me zorgen | 45

Ik ben moe | 48

Ik ben boos | 52

Ik ben bang | 55

Ik ben somber | 58

Ik zie geen uitweg meer | 61

Ik ben mislukt | 64

Ik ben werkloos | 67

Geldgebrek | 70

Ziekte en sterven | 73

Ik ben ziek | 74

Ik ben verslaafd | 77

Ik word ouder | 80

Ik ga sterven | 83

Verdriet bij overlijden | 86

Relaties | 89

- Ik zoek vriendschap | 90
- Ik voel me eenzaam | 94
- Ik haat iemand | 97
- Vergeven is moeilijk | 100
- Zorgen voor een ander | 103
- Ik ben verliefd | 105
- Ik heb een vaste relatie | 108
- Gezin en opvoeding | 111
- Een scheiding | 114
- Seksueel misbruik | 117

Hoogtepunten | 120

- Ik begin opnieuw | 121
- Feest! | 124
- Nieuw leven | 127
- Ik ben dankbaar | 130
- Ik ben tevreden | 132

Kerk en christelijke feestdagen | 135

- Kerstfeest | 136
- Paasfeest | 139
- Hemelvaart | 142
- Pinksteren | 145
- Kerk en kerkverlating | 147
- Avondmaal en avondmaalsmijding | 150
- Kinderdoop | 153

Diverse onderwerpen | 157

- Ik ben bezorgd om het milieu | 158
- Andere godsdiensten | 161
- Nieuwe technologie | 164

Gebeden | 167

Woord vooraf

Huisbezoek is een van de manieren waarop christenen binnen een kerkelijke gemeente naar elkaar omzien. Dat huisbezoek kan natuurlijk ook de vorm krijgen van een wandeling of het samen knotten van een paar wilgen, maar dat terzijde. Essentie is dat we vanuit de christelijke gemeenschap omzien naar elkaar. Dat we met elkaar meeleven in verdriet en meedelen in elkaars blijdschap. Dat we elkaar een zorg zijn. Alle individualisering ten spijt blijft er altijd behoefte aan oprechte betrokkenheid. Ondanks alle moderne communicatievormen kan niets de persoonlijke ontmoeting vervangen. Een goed gesprek van mens tot mens doet beiden goed. In zo'n gesprek is er evenwicht in geven en ontvangen en heeft de een (degene die bezocht wordt) niet het idee dat de ander (de bezoeker) iets 'van bovenaf' komt brengen of sociale controle komt uitoefenen.

Waar gaat het over in zo'n gesprek? Bepaald niet alleen over spirituele of religieuze onderwerpen. Allerlei levensthema's kunnen ter tafel komen, niets menselijks is christenen vreemd. Maar hoewel een gesprek niet pas een geestelijk gesprek wordt als er *God talk* plaatsheeft, kan in een pastorale ontmoeting de Bijbel ook gesprekspartner worden. Het kan voor mensen een geweldige eyeopener zijn

om te ontdekken hoe in het leven van een bijbelse figuur thema's en motieven voorkomen die ook in hun eigen leven spelen. Ze kunnen zich herkennen in de woorden van een psalmgebed, of getroost worden door een visioen van vrede bij een van de profeten.

Daarom bieden we jou als pastoraal werker, ouderling, bezoekdame of hoe het dan ook mag heten in je kerkelijke gemeente graag dit boekje aan. Het is opgebouwd rond een groot aantal levensthema's. Gespreksonderwerpen waar je in het pastoraat mee te maken hebt en krijgt. Soms heel concrete onderwerpen als werkloosheid, echtscheiding, ziekte of overlijden. Soms wat meer gevoelsmatige thema's als angst, dankbaarheid, blijdschap, eenzaamheid. Je herkent ze zonder twijfel allemaal uit de praktijk van je werk. Bij al die thema's staat een klein stukje reflectie. Wat kan er rond zo'n onderwerp zoal spelen? Wat zijn clichés en (voor)oordelen die je dan vaak hoort, waar liggen de valkuilen in onze wijze van reageren? In welke richting zou je kunnen denken wanneer er om advies gevraagd wordt?

Het is trouwens ook niet ondenkbaar dat je naar aanleiding van de stukjes tot enige zelfreflectie komt: wat zijn mijn eigen (vooringenomen) standpunten bij dit thema, in hoeverre word ik in een gesprek hierover beïnvloed door mijn eigen ervaringen of vooroordelen?

Ten slotte bieden we bij elk thema een tweetal bijbelgedeelten die mogelijk iets te zeggen hebben met betrekking tot het hoofdthema van het gesprek. Misschien kun je zo'n bijbeltekst – behoedzaam en nooit als 'knuppel' of 'antwoord op alle vragen' – inbrengen in het gesprek, door ernaar te verwijzen of deze op enig moment voor te lezen. We adviseren om daar daadwerkelijk toestemming voor te vragen in de trant van: 'Vindt u het goed (of: vindt u het fijn) als ik iets voorlees uit de Bijbel?'

Een kleine tip daarbij: vraag aan je gastvrouw/gastheer of je dan uit zijn of haar bijbel mag voorlezen. Dat kan weleens pijnlijk zijn als deze er opvallend lang naar moet zoeken ... Maar eenmaal gevonden, blijft hij ongetwijfeld de komende weken wat meer binnen handbereik. En soms is de bijbel waarmee men uiteindelijk op de proppen komt ook nog goed voor een verhaal. Het kan de trouwbijbel zijn, de familiebijbel die men geërfd heeft of een bijbeltje dat men ooit in militaire dienst gekregen heeft.

We hebben geprobeerd om bij elk thema een paar schriftlezingen te zoeken. Weet je een betere, lees die dan! Je bent ook niet verplicht het hele opgegeven stuk te lezen, maar kunt je desgewenst beperken tot een paar toepasselijke verzen.

Misschien wil je het bezoek met een gebed afsluiten. Vraag dat wel even, want het is een vorm van intimiteit waar sommige mensen ongemakkelijk

van worden. Omdat we het zelf ook niet altijd gemakkelijk vinden om hardop te bidden en daarbij ook nog te proberen recht te doen aan de gesprekspartner, zijn achterin dit boekje ook enkele gebedsteksten opgenomen. Je kunt daar uiteraard ook met eigen woorden op variëren. En je zou altijd samen het Onze Vader kunnen bidden of een psalmgebed kunnen voorlezen.

Nog een paar tips: het komt nogal eens voor dat na een gesprek dat naar jouw indruk moeizaam verliep de eigenlijke aap pas uit de mouw komt wanneer je je hand al op de deurknop hebt liggen. En hoewel je misschien moe bent en naar huis wilt, loont het altijd de moeite om goed te luisteren naar wat er op de drempel nog wordt gezegd.

Het kan reden zijn om je agenda tevoorschijn te trekken en een vervolgspraak te maken. Ga trouwens nooit weg met de vage belofte dat je ‘nog weleens langskomt’. Beloof niets of spreek het concreet af.

We hopen dat dit boekje goede diensten mag bewijzen aan jou als bezoeker namens de gemeente en via jou aan degenen die door jou bezocht worden. Gemakkelijk is het lang niet altijd, maar de ervaring leert ook dat het heel dankbaar werk is, waarin je zowel mag geven als ontvangen!

Henk Fonteyn

Geloofsvreugde en -vragen

Blij met mijn geloof

Wat is het mooi wanneer iemand in een
pastoraal gesprek de veiligheid en vrij-
heid ervaart om openhartig uiting te geven aan
de blijdschap over zijn of haar relatie met God.
Het kan een heel kostbaar moment zijn als u als
pastoraal bezoeker in die blijdschap mag delen.
Daarbij kan ook aan de orde komen dat er heel

wat mensen zijn die geloof met alles behalve blijdschap associëren. Of die slechte ervaringen hebben met christenen die altijd alleen maar een blij gezicht vertonen en daarmee de verdenking op zich laden dat ze niet met twee benen in de realiteit staan of zichzelf en anderen permanent voor de gek houden. Misschien kan een gesprek over de blijdschap van het geloof ook uitlopen op het verkennen van mogelijkheden om vanuit die blijdschap iets concreets voor anderen te doen.

Leessuggestie

Psalm 100

Een lofzang op Gods goedheid

Hebreeën 11:1-6

Het geloof als grondslag van het leven

Kernzaken van het geloof

Wat gelooft een christen nu eigenlijk? Wanneer we alle kerkscheuringen in ogenschouw nemen, kun je eigenlijk alleen maar concluderen dat het allemaal blijkbaar niet zo glashelder is als sommige predikers ons willen doen geloven. Op letterlijk alle onderdelen bestaat verschil van interpretatie en overtuiging.

Soms moeten christenen eerst een keer letterlijk ver van huis raken om erachter te komen dat er talrijke variaties van christelijk geloven en belijden bestaan en talrijke rituelen en gebruiken die volledig afwijken van wat men in het eigen Hollandse kerkelijk huis gewend is. Maar evenzeer is duidelijk dat deze mensen, zo anders in hun rituelen en tradities, net zo oprecht zijn in hun christen-zijn als wij. Dat kan een enorme blikverruiming tot gevolg hebben die ertoe leidt dat men de eigen mores met een iets meer relativerende blik kan bekijken en iets kritischer luistert naar predikers die beweren dat alleen ‘bij ons’ de ware leer verkondigd, beleefd en beleden wordt.

Is er een bottomline? Wel degelijk, maar die kan op de nagel van een vinger ge-

schreven worden! Het is de oeroude belijdenis van de kerk: 'Christos Kurios, Christus is Heer', niet meer en niet minder. Op dat fundament mag kleurrijk en gevarieerd gebouwd worden! En alleen 'met alle heiligen samen' krijg je enig benul van de talrijke dimensies van de betekenis daarvan.

Leessuggestie

Filippenzen 2:5-11

De gezindheid van Jezus Christus

1 Johannes 1:1-9

God is licht

Ik wil Jezus volgen

Jezus volgen is iets wat we doorgaans associëren met grote namen als Martin Luther King, Moeder Teresa of Franciscus van Assisi. Maar Jezus volgen is niet iets exclusiefs voor mensen met een ‘geestelijk beroep’ of voor uitzonderlijk spirituele mensen. De eerste volgelingen van Jezus

waren vissers, boeren, ambtenaren, huisvrouwen, misschien een enkeling van wat hogere komaf, maar in geen geval godsdienstige hoogvliegers. Het is altijd een verademing om te lezen hoe de discipel met het hoogste woord, de rots waarop Jezus zijn gemeente zal bouwen, regelmatig op zijn nummer moet worden gezet. Dat haalt de kramp uit de navolging.

Op de weg van de navolging kan altijd het kruis opdoemen. Het is goed te beseffen dat tot op de dag van vandaag mensen moeten vluchten of aan lijden blootstaan om geen andere reden dan dat ze Christus willen volgen. Anderen gaan juist vanuit de navolging welbewust de confrontatie met het onrecht aan. Maar navolging bepaalt ook de wijze waarop dat gebeurt en daarom zal christelijk verzet zo lang

mogelijk kiezen voor de geweldloze weg. Tegenwoordig zijn er in onze eigen samenleving voor gelovige mensen talloze mogelijkheden om concrete invulling aan de navolging te geven zonder dat daar enig risico aan verbonden is, al moet je er wel voor uit je comfortzone komen! Denk aan inzet voor vluchtelingen, burenhulp en mantelzorg, inzet voor milieu of betrokkenheid bij de lokale politiek.

Leessuggestie

Lucas 9:57-62

Ik zal U volgen

Johannes 13:12-17

Elkaars voeten wassen

Wat moet ik doen?

Wat zou het gemakkelijk zijn wanneer wij bij moeilijke keuzen of beslissingen een *hotline to heaven* hadden. Even 777 bellen en alles was duidelijk: deze opleiding, die partner, die baan, dat huis. Er zijn daadwerkelijk mensen die hun beslissingen eindeloos uitstellen

en zich er daarbij op beroepen dat ze er ‘nog geen licht’ over ontvangen hebben. Natuurlijk is het mooi en prijzenswaardig wanneer we ingrijpende keuzen in ons leven heel bewust voor Gods aangezicht willen maken, integer afwegende of we daarbij ons eigen belang (wat voor belang dan ook) voor ogen hebben of ook dat van anderen. Of onze keuze ertoe leidt dat we onze talenten werkelijk naar vermogen inzetten in zijn rijk (dat hoeft niet per se in ‘geestelijk’ werk te zijn!) of dat er meer egocentrische motieven meespelen. Maar het kan ook zomaar dat we achter mooie woorden over ‘wachten op God’ en ‘zijn tijd’ domweg onze eigen verantwoordelijkheid niet durven nemen en vluchten in vroomheid om keuzen uit te stellen. Talrijke bijbelse figuren gin-

gen ons trouwens hierin voor. ‘Ik zal U volgen, maar sta mij toe dat ik eerst ...’
Neem als pastoraal bezoeker in elk geval niet de verantwoordelijkheid voor een keuze over door te zeggen: ‘Als ik u was, deed ik het zus of zo ...’

Leessuggestie

Micha 6:1-8

De gerechtigheid van de HEER

Romeinen 12:1-8

Verskillende gaven, één lichaam in Christus